Lietas Nr. C29770214
Lietas arhīva Nr. C-3685-15/20

SPRIEDUMS
Latvijas Republikas vārdā
Rīgā, 2015.gada 14.aprīlī

Rīgas pilsētas Latgales priekšpilsētas tiesa
tiesnese I.Lūciņa-Linka
izskatīja rakstveida procesā civillietu /pers. A/ maza apmēra prasībā pret /pers. B/ par uzturlīdzekļu piedziņu.

Aprakstošā daļa

2014.gada 10.decembrī /pers. A/ cēlusi Rīgas pilsētas Latgales priekšpilsētas tiesā maza apmēra prasību pret /pers. B/ par uzturlīdzekļu piedziņu.

Prasībā norādīts, ka 2002.gada 25.septembra Rīgas pilsētas Latgales priekšpilsētas tiesa nosprieda piedzīt no atbildētāja /pers. B/ par labu prasītājai uzturlīdzekļus /pers. C/ uzturam EUR 71,17 (LVL 50) apmērā sākot ar 2002.gada 25.februāri līdz bērna pilngadībai. Prasītāja lūdz palielināt no atbildētāja piedzenamo uzturlīdzekļu apmēru un piedzīt no atbildētāja uzturlīdzekļus /pers. C/ aprūpei EUR 96 katru mēnesi no prasības iesniegšanas dienas līdz bērna pilngadībai, bet ne mazāk kā 30% no Ministru kabineta noteiktās minimālās mēneša darba algas. Noteikt, ka spriedums izpildāms nekavējoties, atzīst par spēku zaudējušus 2002.gada 25.septembra Rīgas pilsētas Latgales priekšpilsētas tiesas spriedumu civillietā Nr.C29296002, kā arī atzīst par spēku zaudējušu 2002.gada 22.maija izpildu rakstu civillietā Nr.C29296002. Prasītāja lūgusi izskatīt lietu nerīkojot tiesa sēdi.

Prasība pamatota ar Civillikuma 177., 179. un 219.pantu, Bērnu tiesību un aizsardzības likuma 6.panta pirmos, otro un piekto daļu, 10.panta pirmo daļu, Ministru kabineta 2013.gada 15.janvāra noteikumiem Nr.37 un Ministru kabineta 2013.gada 27.augusta noteikumiem Nr.665.

Atbildētājs/pers. B/, kuram uz deklarētās dzīvesvietas adresi 2014.gada 29.decembrī nosūtīts prasības pieteikums paskaidrojumu sniegšanai, 2015.gada 19.februārī paziņojums par lietas izskatīšanu rakstveida procesā un tiesas sprieduma pieejamības datumu, paskaidrojumus nav sniedzis. Saskaņā ar Civilprocesa likuma 250.^{21} panta otro daļu paskaidrojumu neiesniegšana nav šķērslis sprieduma taisīšanai lietā.

Saskaņā ar Civilprocesa likuma 56.panta piekto daļu tiesas dokumentus fiziskajai personai piegādā pēc tās deklarētās dzīvesvietas adreses, bet gadījumā, kad deklarācijā norādīta papildu adrese – pēc papildu adreses, ja vien fiziskā persona tiesai nav norādījusi savu adresi, pēc kuras veicama saziņa ar tiesu. Fiziskajai personai ir pienākums būt sasniedzamai tās deklarētajā dzīvesvietas adresē, deklarācijā norādītā papildu adresē vai šīs personas norādītajā adresē saziņai ar tiesu. Atbilstoši Civilprocesa likuma 56.^{1}pirmajai daļas 3.punktam, ja tiesas dokumenti piegādāti šā likuma 56.pantā noteiktajā kārtībā, uzskatāms, ka personai ir paziņots par tiesas sēdes vai procesuālās darbības laiku un vietu vai par attiecīgā dokumenta saturu un tiesas dokumenti ir izsniegti: septītajā dienā no to nosūtīšanas dienas, ja dokumenti nosūtīti ar pasta sūtījumu.

Līdz ar to par lietas izskatīšanas laiku un vietu, kā arī par sprieduma pieejamības datumu, ir paziņots likumā noteiktajā kārtībā.

Atbilstoši Civilprocesa likuma 30.^{3} nodaļā noteiktajai kārtībai civillieta tiek izskatīta rakstveida procesā, ja puses nelūdz lietas iztiesāšanu tiesas sēdē vai tiesa neuzskata par nepieciešamu lietu iztiesāt tiesas sēdē.

Motīvu daļa

Pārbaudījusi lietā esošos rakstveida pierādījumus un apsvērusi prasībā izklāstītos argumentus, tiesa atzīst, ka maza apmēra prasība ir pamatota un ir apmierināma.

No lietas materiāliem izriet, ka /datums/dzimušā /pers. C/ vecāki ir atbildētājs /pers. B/ un prasītāja /pers. A/ (pirms laulībām - /uzvārds/), ko apliecina dzimšanas apliecības /apliecības numurs/ kopija (lietas 10.lapa).

Ar Rīgas pilsētas Latgales priekšpilsētas tiesas 2002.gada 25.septembra spriedumu no atbildētāja par labu prasītajai piedzīti uzturlīdzekļi bērna /pers. C/ uzturam EUR 71,14 (Ls 50) apmērā ik mēnesi, sakot no 2002.gada 29.septembra līdz bērna pilngadībai (lietas 12.lapa).

Civillikuma 177.panta pirmā daļa noteic, ka līdz *pilngadības sasniegšanai bērns ir vecāku aizgādībā.* Saskaņā ar Civillikuma 177.panta trešās daļas noteikumiem, *vecāku pienākums ir rūpēties pa bērnu. Bērna aprūpe nozīmē viņa uzturēšanu, t.i., ēdiena, apģērba, mājokļa, veselības aprūpes nodrošināšanu, bērna kopšanu, izglītošanu un audzināšanu.*

Civillikuma 178.panta otrā daļa noteic, *ja vecāki dzīvo šķirti, vecāku kopīga aizgādība turpinās. Bērna aprūpi un uzraudzību īsteno tas no vecākiem, pie kura bērns dzīvo.*

Civillikuma 179.panta pirmā daļa noteic, ka *vecāku pienākums ir samērā ar viņu spējām un mantas stāvokli uzturēt bērnu. Šis pienākums gulstas uz tēvu un māti līdz laikam, kad bērns pats var sevi apgādāt. Strīdus par uzturlīdzekļiem bērnam izšķir tiesa.* Saskaņā ar Civillikuma 179.panta otro daļu, *pienākums gādāt par bērna uzturēšanu neizbeidzas, ja bērns ir šķirts no ģimenes vai nedzīvo kopā ar vienu no vecākiem vai abiem vecākiem.*

Atbilstoši Civillikuma 179.panta piektās daļas nosacījumiem minimālo uzturlīdzekļu apmēru, kuru bērnam nodrošināt ir pienākums katram no vecākiem neatkarīgi no viņa spējām uzturēt bērnu un mantas stāvokļa, nosaka Ministru kabinets, ņemot vērā valstī noteikto minimālo mēnešalgu un bērna vecumu.

Tādējādi tiesa atzīst, ka vecāka pienākums nodrošināt bērnam uzturlīdzekļus minimālajā apmērā ir absolūts un nav saistāms ne ar vecāka spējām dot uzturu, ne ar viņa mantas stāvokli, kā arī neviens normatīvais akts neparedz vecāka atbrīvošanu no minētā pienākuma pildīšanas.

Saskaņā ar Ministru kabineta 2013.gada 15.janvāra noteikumiem Nr.37 „Noteikumi par minimālo uzturlīdzekļu apmēru bērnam" - katra vecāka pienākums neatkarīgi no viņa spējām uzturēt bērnu un mantas stāvokļa ir ik mēnesi nodrošināt saviem bērniem minimālos uzturlīdzekļus katram bērnam no 7 gadu vecuma sasniegšanas līdz 18 gadu vecuma sasniegšanai - 30% apmērā no Ministru kabineta noteiktās minimālās mēneša darba algas.

Saskaņā ar 2013.gada 27.augusta Ministru kabineta noteikumu Nr.665 „Noteikumi par minimālo mēneša darba algu un minimālo stundas tarifa likmi", kas stājās spēkā 2014.gada 1.janvārī (redakcijā, kas bija spēkā prasības pieteikuma iesniegšanas brīdī), 2.punktu minimālā mēneša darba alga bija EUR 320, ar 2014.gada 2.decembra grozījumiem noteikta minimālā mēneša darba alga no 2015.gada 1.janvāra ir EUR 360.

Tādējādi, prasības pieteikuma iesniegšanas brīdi minimālais uzturlīdzekļu apmērs, kas jānodrošina katram no vecākiem, neatkarīgi no viņu mantas stāvokļa, bērnam no 7 gadu līdz 18 gadu vecumam noteikts EUR 96 mēnesī, bet sākot ar 2015.gada 1.janvāri – EUR 108.

Ņemot vērā to, ka prasītāja bērna uzturēšanai lūdz piedzīt uzturlīdzekļus Ministru kabineta noteiktajā apmērā, un to maksāšanas pienākumu prasītajā apmērā nosaka Civillikums un Ministru kabineta noteikumi tiesai nav jāizvērtē atbildētāja mantiskais stāvoklis un bērna vajadzības. Ņemot vērā bērna intereses, tiesa uzskata, ka uzturlīdzekļi nosakāmi atbilstoši valstī noteikto minimālo uzturlīdzekļu apmēram un jānosaka procentu izteiksmē, jo minimālās darba algas apmērs ir mainīgs, tādēļ, mainoties minimālās darba algas apmēram, bērns uzreiz varēs saņemt lielāku uzturlīdzekļu summu. Turklāt uzturlīdzekļu apmērs, kas noteikts procentos no Ministru kabineta noteiktās minimālās darba algas, dod iespēju precīzi noteikt uzturlīdzekļu summu *euro.*

Uzturlīdzekļi, tiesas noteiktajā apmērā atbilstoši judikatūrai, kas izveidojusies attiecībā uz Civillikuma normas par vecāku pienākumu gādāt par bērnu uzturēšanu tulkojumu (Augstākās tiesas Senāta 2007.gada 29.augusta spriedums lietā Nr. SKC-556), piedzenami no prasības iesniegšanas dienas tiesā – tātad no 2014.gada 10.decembra, jo ar prasības celšanas brīdi prasītāja saskaņā ar Civilprocesa likuma 1.pantu uzsākusi savu ar likumu garantēto civilo tiesību aizsardzības realizāciju.

Ievērojot to, ka prasītājas aizgādība pār bērnu beidzas ar bērna pilngadības sasniegšanu (Civillikuma 219.pants), pēc kuras bērns pats iegūst pilnīgu tiesībspēju, uzturlīdzekļi par labu prasītājai bērnu uzturam piedzenami līdz bērna pilngadībai. Ja mantiskais stāvoklis izmainās, pusēm ir tiesības celt prasību par noteikto uzturlīdzekļu apmēra grozīšanu.

Saskaņā ar Civilprocesa likuma 43.panta pirmās daļas 3.punkta noteikumiem *no tiesas izdevumu samaksas valsts ienākumos atbrīvoti prasītāji prasībās par uzturlīdzekļu piedziņu*.

Savukārt saskaņā ar Civilprocesa likuma 42.panta pirmo daļu, *tiesas izdevumi, ja prasītājs no to samaksāšanas bijis atbrīvots, piespriežami no atbildētāja valsts ienākumos proporcionāli apmierinātajai prasījuma daļai.*

Atbilstoši Civilprocesa likuma 35.panta pirmās daļas 6.punkta un 34.panta pirmās daļas 1.punkta a) apakšpunkta prasībām, no atbildētāja valsts labā piedzenama valsts nodeva EUR 71,14 apmērā, kā arī, saskaņā ar Civilprocesa likuma 39.panta pirmās daļas 5.punktu, piedzenami ar lietas izskatīšanu saistītie izdevumi EUR 7,85 apmērā.

Saskaņā ar Civilprocesa likuma 205.panta pirmās daļas 1.*punktu pēc lietas dalībnieku lūguma tiesa spriedumā var noteikt, ka pilnīgi vai noteiktā daļā nekavējoties izpildāmi spriedumi par līdzekļu piedziņu bērnu uzturēšanai*.

Ievērojot prasītājas lūgumu, tiesa atzīst, ka spriedums daļā par uzturlīdzekļu piedziņu izpildāms nekavējoties.

Saskaņā ar Civilprocesa likuma 204.[1] pantu atbildētājam dodams termiņš labprātīgai sprieduma izpildei.

Rezolutīvā daļa

Saskaņā ar Civilprocesa likuma 193., 204[1]., 250.[25], 250.[27] pantu, tiesa

nosprieda

Maza apmēra prasību apmierināt.

Piedzīt no /pers. B/, personas kods /personas kods/, par labu /pers. A/, personas kods /personas kods/, uzturlīdzekļus /pers. C/, personas kods /personas kods/, uzturam sākot no 2014.gada 10.decembra līdz 2014.gada 31.decembrim EUR 96 (deviņdesmit seši *euro*, 00 centi) mēnesī un no 2015.gada 1.janvāra līdz /pers. C/ pilngadības sasniegšanai EUR 108 (viens simts astoņi *euro*, 00 centi) apmērā mēnesī, bet ne mazāk kā 30 % apmērā no Ministru kabineta noteiktās minimālās darba algas.

Noteikt, ka spriedums daļā par uzturlīdzekļu piedziņu izpildāms nekavējoties.

Piedzīt no /pers. B/, personas kods /personas kods/, valsts ienākumos valsts nodevu EUR 71,14 (septiņdesmit viens *euro*, 14 centi) apmērā, kas iemaksājama pēc sekojošiem rekvizītiem: Saņēmēja iestāde: Valsts kase; reģistrācijas Nr.90000050138; konta Nr.LV55TREL1060190911200; BIC kods: TRELLV22; iemaksas mērķis: valsts nodeva tiesu iestādē lieta Nr. C29770214.

Piedzīt no /pers. B/, personas kods /personas kods/, valsts ienākumos ar lietas izskatīšanu saistītos izdevumus EUR 7,85 (septiņi *euro*, 85 centi) apmērā, kas iemaksājami pēc sekojošiem rekvizītiem: Saņēmēja iestāde: tiesu administrācija; reģistrācijas Nr.90001672316; konta Nr. LV51TREL2190458019000; BIC kods TRELLV22; iemaksas mērķis: 21499 - ar lietas izskatīšanu saistītie izdevumi, lieta Nr. C29770214.

Atsaukt izpildu rakstu lietā Nr.C29296002, kas izsniegts pamatojoties uz Rīgas pilsētas Latgales priekšpilsētas tiesas 2002.gada 25.septembra spriedumu.

Noteikt /pers. B/ termiņu sprieduma labprātīgai izpildei - 10 (desmit) dienas no sprieduma likumīgā spēkā stāšanās dienas. Labprātīgi izpildot spriedumu daļā par tiesas izdevumu samaksu, maksājumu dokumenti par valsts nodevas un ar lietas izskatīšanu saistīto izdevumu samaksu nekavējoties iesniedzami Rīgas pilsētas Latgales priekšpilsētas tiesā, Rīgā, Lomonosova ielā 10, 2.stāvā, 244.kabinetā vai nosūtāmi pa pastu.

Spriedumu var pārsūdzēt 20 dienu laikā no sprieduma sastādīšanas datuma, 2015.gada 14.aprīļa, Rīgas apgabaltiesā, apelācijas sūdzību iesniedzot Rīgas pilsētas Latgales priekšpilsētas tiesā.

Tiesnese I.Lūciņa-Linka